

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมีนบุรี ตำบลมีนบุรี อำเภอมมีนบุรี กรุงเทพมหานคร จำนวน 37 คน เพศชาย 22 คน เพศหญิง 15 คน อายุระหว่าง 6-8 ปี เฉลี่ยอายุ 7.77 ปี

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กที่เข้ารับประทานผลิตภัณฑ์อาหารที่มีน้ำตาลประเภทลูกอมและรับประทานผลไม้ได้ โดยการสัมภาษณ์ทีละคนจากเด็กจำนวน 224 คน ปรากฏว่ามีเด็กที่ไม่รับประทานผลิตภัณฑ์อาหารที่มีน้ำตาลประเภทลูกอมจำนวน 14 คน เพราะฉะนั้นเหลือเด็กที่เข้ารับประทานผลิตภัณฑ์อาหารที่มีน้ำตาลและรับประทานผลไม้ได้จำนวน 210 คน หลังจากนั้นได้นำผลิตภัณฑ์อาหารที่มีน้ำตาลที่ได้โฆษณาออกอากาศในเดือนมกราคม ช่วงวันเสาร์และวันอาทิตย์ ซึ่งเป็นช่วงรายการสำหรับเด็ก ใต้แก๋ ซอลล์ สปากี่ ซาโตส โกล์ฟรุคตัสติก ชูกัส ฮาร์บิท โอเล่ และกอง (คังภาพ) นำมาให้เด็กจำนวน 210 คน เลือก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีน้ำตาลที่เด็กเลือกมากที่สุด 2 ชนิดตรงกัน คือ ชูกีส และ โกโก้ฟรุตตี้สติ๊ก ทั้งภาพข้างล่าง

สรุปการเลือกผลิตภัณฑ์อาหารที่มีน้ำตาลของเด็ก ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนเด็กที่เลือกผลิตภัณฑ์อาหารที่มีน้ำตาล 2 ชนิดตรงกัน

ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีน้ำตาล			ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีน้ำตาล		
		จำนวน			จำนวน
โกโก้ฟรุตตี้สติค	ชูกัส	22	โกโก้ฟรุตตี้สติค	ฮาร์ทบีท	6
ฮาร์ทบีท	ชูกัส	18	ชอลล์	ฮาร์ทบีท	6
ชูกัส	ก๊อง	16	สปาเก็ตตี้	ก๊อง	5
ชาโตส	ก๊อง	13	โกโก้ฟรุตตี้สติค	ชอลล์	4
โกโก้ฟรุตตี้สติค	สปาเก็ตตี้	13	โกโก้ฟรุตตี้สติค	ก๊อง	4
ชอลล์	ชูกัส	10	สปาเก็ตตี้	ฮาร์ทบีท	4
ฮาร์ทบีท	ชาโตส	10	โอเล่	ชาโตส	4
ฮาร์ทบีท	ก๊อง	10	โกโก้ฟรุตตี้สติค	ชาโตส	3
ชอลล์	โอเล่	8	ชอลล์	สปาเก็ตตี้	3
ชอลล์	ชาโตส	8	สปาเก็ตตี้	โอเล่	3
โอเล่	ก๊อง	8	สปาเก็ตตี้	ชาโตส	1
ชูกัส	ชาโตส	8	โกโก้ฟรุตตี้สติค	โอเล่	1
สปาเก็ตตี้	ชูกัส	7	ชอลล์	ก๊อง	1
โอเล่	ฮาร์ทบีท	7		รวม	<u>210</u>
โอเล่	ชูกัส	7			

โกโก้ฟรุคตัสติกและซูกัส เป็นผลิตภัณฑ์อาหารที่มีน้ำตาลที่เด็กเลือก 2 ชนิดตรงกันมากที่สุด มีจำนวน 22 คน นำมาจับฉลากเหลือ 15 คน สํารวจรายชื่อเด็กที่ไม่เลือกผลิตภัณฑ์อาหารที่มีน้ำตาล 2 ชนิดตรงกันนี้มีจำนวน 94 คน จับฉลากเหลือ 30 คน สุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 15 คน เพราะฉะนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการคัดเลือกมี 45 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 15 คน แต่ในระหว่างการทดลองมีเด็กเข้าร่วมการทดลองไม่ครบตามจำนวนวันของการทดลอง ดังนั้นจึงเหลือเด็กเข้าร่วมการทดลอง จำนวน 37 คน รายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนเด็กกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามห้องเรียน

ห้อง กลุ่มตัวอย่าง	ประถม ศึกษา 1/1	ประถม ศึกษา 1/2	ประถม ศึกษา 1/3	ประถม ศึกษา 1/4	ประถม ศึกษา 1/5	ประถม ศึกษา 1/6	ประถม ศึกษา 1/7
1. <u>กลุ่มควบคุม</u> เด็กที่ไม่เลือกผลิตภัณฑ์ อาหารที่มีน้ำตาลที่โฆษณา ทางโทรทัศน์ที่โชทดลอง จำนวน 13 คน เพศชาย 9 คน เพศหญิง 4 คน	-	2	2	2	2	1	4
2. <u>กลุ่มทดลองที่ 1</u> เด็กที่ไม่เลือกผลิตภัณฑ์ อาหารที่มีน้ำตาลที่โฆษณา ทางโทรทัศน์ที่โชทดลอง จำนวน 13 คน เพศชาย 7 คน เพศหญิง 6 คน	1	3	3	3	-	3	-
3. <u>กลุ่มทดลองที่ 2</u> เด็กที่เลือกผลิตภัณฑ์อาหาร ที่มีน้ำตาลที่โฆษณาทาง โทรทัศน์ที่โชทดลองจำนวน 11 คน เพศชาย 5 คน เพศหญิง 6 คน	2	1	2	1	3	2	-

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. เครื่องรับโทรทัศน์
2. เครื่องเล่นวีดีโอเทป
3. เทปบันทึกภาพ เป็นเทปบันทึกภาพยนตร์การ์ตูนญี่ปุ่นเรื่องอิคิวซัง 10 ตอน ฉายให้เด็กดูทุกวัน ๆ ละ 1 ตอนไม่ซ้ำกัน แต่ละตอนยาวประมาณ 10-15 นาที มีโฆษณา 2 เรื่อง คือ โโกโกฟรุคตัสติก และ ชูกัสค์อยู่ในช่วงก่อนระหว่างและหลังฉายภาพยนตร์การ์ตูน มีรายละเอียดดังภาพข้างล่าง

บทนำ	โฆษณา		โฆษณา		โฆษณา
ของ	1. โโกโกฟรุคตัสติก	ภาพยนตร์	1. โโกโกฟรุคตัสติก	ภาพยนตร์	1. โโกโกฟรุคตัสติก
ภาพยนตร์	(15 วินาที)	การ์ตูน	(15 วินาที)	การ์ตูน	(15 วินาที)
การ์ตูน	2. ชูกัสค์ (30 วินาที)		2. ชูกัสค์ (30 วินาที)		2. ชูกัสค์ (30 วินาที)
	45 วินาที	5-7 นาที	45 วินาที	5-7 นาที	45 วินาที

ในแต่ละวัน เด็กดูเทปบันทึกภาพที่ประกอบด้วยภาพยนตร์การ์ตูนญี่ปุ่นเรื่องอิคิวซัง ยาวประมาณ 10-15 นาที มีโฆษณาคั่นในภาพยนตร์การ์ตูนแต่ละตอน 3 ครั้ง ๆ ละ 45 วินาที รวมเวลาที่โฆษณา 2 นาที 15 วินาที ซึ่งเด็กทุกกลุ่มจะได้ดูเหมือนกันในแต่ละวัน

4. ชนิดของอาหารที่นำมาให้เลือก มี 2 ประเภท คือ

4.1 ผลคั้นต่ออาหารที่มีน้ำตาลประเภทที่โฆษณาทางโทรทัศน์ที่ใช้ทดลอง ได้แก่ ชูกัสค์ และ โโกโกฟรุคตัสติก

4.2 ชนิดของอาหารที่ไม่ได้โฆษณาทางโทรทัศน์

4.2.1 ผลคั้นต่ออาหารที่มีน้ำตาล ได้แก่ โอเล่ กอง สอลล์ ฮาร์บีท สปากี้ ซาโคส

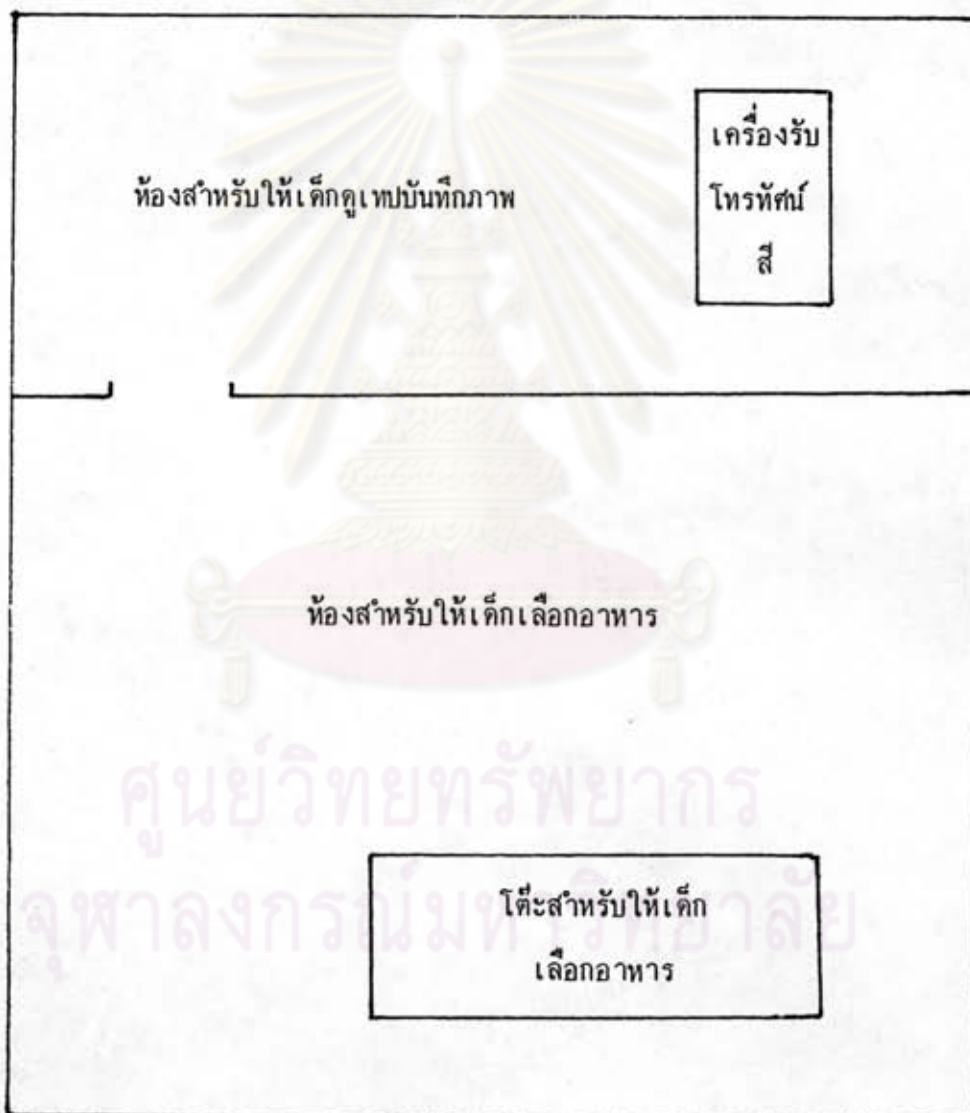
4.2.2 ผลไม้ ได้แก่ กล้วย ส้ม ละมุด ชมพู

5. ห้องทดลอง

5.1 ห้องสำหรับให้เด็กดูเทปบันทึกภาพ

5.2 ห้องสำหรับให้เด็กเลือกอาหาร

แผนผัง ห้องทดลอง

วิธีดำเนินงานวิจัยและขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแนะนำตนเองกับเด็กกลุ่มตัวอย่าง แล้วแจ้งให้เด็กทราบว่าผู้วิจัยจะนำเทปบันทึกภาพยนตร์การ์ตูนมาฉายให้เด็กดูทุกวัน เป็นเวลา 2 สัปดาห์ให้ดูวันละ 1 เรื่องจะเปลี่ยนเรื่องไปในแต่ละวัน และจัดลำดับการดูเทปบันทึกภาพยนตร์การ์ตูนของเด็กแต่ละกลุ่ม ตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ลำดับการดูเทปบันทึกภาพของเด็กแต่ละกลุ่ม

ลำดับการดู วัน	1 (12.10 - 12.25 น.)	2 (12.30 - 12.45 น.)	3 (12.50 - 13.05 น.)
<u>สัปดาห์ที่ 1</u>			
จันทร์	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3
อังคาร	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 1
พุธ	กลุ่ม 3	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2
พฤหัสบดี	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3
ศุกร์	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 1
<u>สัปดาห์ที่ 2</u>			
จันทร์	กลุ่ม 3	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2
อังคาร	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3
พุธ	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 1
พฤหัสบดี	กลุ่ม 3	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2
ศุกร์	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3

ระยะทดลอง

การทดลองกระทำเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนแรก เป็นการศึกษาค้นคว้าผลของโฆษณาผลิตภัณฑ์อาหารที่มีน้ำตาลที่มีต่อพฤติกรรม การเลือกชนิดอาหารของเด็ก โดยมีกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองที่ 1 เป็นเด็กที่ไม่เลือกผลิตภัณฑ์อาหารที่มีน้ำตาลที่โฆษณาทางโทรทัศน์ที่ใช้ทดลอง และกลุ่มทดลองที่ 2 เป็นเด็กที่เลือกผลิตภัณฑ์อาหารที่มีน้ำตาลที่โฆษณาทางโทรทัศน์ที่ใช้ทดลอง ให้เด็กทั้ง 3 กลุ่ม ศึกษาค้นคว้าการค้นคว้าสลับโฆษณาทุกวัน ๆ ละ 1 เรื่อง เป็นเวลา 1 สัปดาห์ จัดให้เด็กแต่ละกลุ่ม ศึกษาค้นคว้าเวลาดังตารางที่ 3 และมีผู้วิจัยนั่งคุยไปกับเด็กในแต่ละกลุ่มด้วย

ในวันสุดท้ายของสัปดาห์ ผู้ช่วยผู้วิจัยแนะนำตัวกับเด็กว่าวันนี้จะนำของมาให้เด็ก เลือกรับประทานได้คนละ 1 อย่างเท่านั้น ผู้ช่วยผู้วิจัยจะนำเด็กไปเลือกอาหารอีกห้องหนึ่ง ที่ละคน ในระหว่างที่เด็กคนอื่น ๆ รอเลือกอาหารอยู่นั้น ผู้วิจัยให้เด็กอ่านหนังสือธรรมชาติ วิทยาที่จัดเตรียมไว้ให้

ขณะที่เด็กเลือกอาหาร ผู้ช่วยผู้วิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการเลือกชนิด อาหารของเด็กโดยไม่ให้เด็กรู้ตัว เมื่อเด็กรับประทานเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงอนุญาตให้เด็ก กลับห้องได้

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการศึกษาผลของการวิจารณ์ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีน้ำตาลที่โฆษณา ทางโทรทัศน์ของผู้ใหญ่ต่อพฤติกรรมการเลือกชนิดอาหารของเด็ก โดยให้เด็กทั้ง 3 กลุ่ม ยังคงศึกษาค้นคว้าการค้นคว้าสลับโฆษณาวันละ 1 เรื่องทุกวัน เป็นเวลา 1 สัปดาห์ ให้ดูตาม เวลาดังตารางที่ 3 จัดสภาพการณ์ทดลอง ดังนี้

1. กลุ่มควบคุม เป็นกลุ่มที่ให้ศึกษาค้นคว้าการค้นคว้าสลับโฆษณา
2. กลุ่มทดลองที่ 1 เป็นกลุ่มที่ให้ศึกษาค้นคว้าการค้นคว้าสลับโฆษณาและมีผู้ใหญ่วิจารณ์ ผลิตภัณฑ์ที่โฆษณาทางโทรทัศน์ทุกครั้ง
3. กลุ่มทดลองที่ 2 เป็นกลุ่มที่ให้ศึกษาค้นคว้าการค้นคว้าสลับโฆษณาและมีผู้ใหญ่วิจารณ์ ผลิตภัณฑ์ที่โฆษณาทางโทรทัศน์ทุกครั้ง

ผู้วิจัยนำคู่มือบันทึกภาพรวมไปกับเด็กทั้ง 3 กลุ่มด้วย เด็กในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 นั้นหลังจากคุณภาพนศการ์คุ้นสลับโฆษณาจบเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยขออธิบายให้เด็กทราบว่าผลิตภัณฑ์อาหารที่มีน้ำตาลที่เด็กเห็นจากโฆษณาทางโทรทัศน์ไม่สมควรรับประทาน เพราะทำให้เกิดโทษต่อร่างกาย จะทำให้ฟันผุ ปวดฟัน (รายละเอียดภาคผนวก ข) ผู้วิจัยพูดเช่นนี้ทุกวันจนเสร็จสิ้นการทดลอง ในวันสุดท้ายของการทดลองผู้ช่วยผู้วิจัยแนะนำและชี้แจงกับเด็กว่าวันนี้มีของมาให้เด็กเลือกรับประทานใดคนละ 1 อย่าง ผู้ช่วยผู้วิจัยนำเด็กไปอีกห้องหนึ่งเพื่อให้เด็กเลือกอาหารที่ละคน สำหรับเด็กคนอื่น ๆ ให้อ่านหนังสือธรรมชาติวิทยาที่ผู้วิจัยจัดเตรียมไว้ให้

ในขณะที่เด็กเลือกอาหารอยู่นั้น ผู้ช่วยผู้วิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการเลือกชนิดอาหารของเด็กโดยไม่ให้เด็กรู้ตัว เมื่อเด็กรับประทานเรียบร้อยแล้วจึงอนุญาตให้เด็กกลับห้องเรียนได้

ระยะติดตามผล

ติดตามผลโดยทั้งช่วง 1 สัปดาห์ต่อมา โดยผู้ช่วยผู้วิจัยเป็นผู้พาเด็กมาเลือกอาหารที่ละคน ขณะที่เด็กเลือกอาหารผู้ช่วยผู้วิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการเลือกชนิดอาหารของเด็กโดยไม่ให้เด็กรู้ตัว

สำหรับเด็กกลุ่มควบคุมภายหลังจากเด็กเลือกอาหารและรับประทานเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยอธิบายและชี้แจงให้เด็กได้ทราบถึงผลเสียของการรับประทานผลิตภัณฑ์อาหารที่มีน้ำตาล เพราะจะเกิดโทษต่อร่างกาย จะทำให้ฟันผุและปวดฟัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ความแตกต่างของการเลือกผลิตภัณฑ์อาหารที่มีน้ำตาลที่โฆษณาทางโทรทัศน์ก่อนและหลังการทดลอง โดยวิธี Binomial Test (Marascuilo & McSweeney 1977 : 39-46)
2. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม 3 กลุ่ม ตามสัดส่วนของการเลือกผลิตภัณฑ์อาหารที่มีน้ำตาล และผลิตภัณฑ์อาหารที่มีน้ำตาลชนิดเดียวกับที่โฆษณาทางโทรทัศน์ โดยวิธี Arcsine Transformation (Marascuilo & McSweeney 1977 : 147-151)
3. ในกรณีที่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Marascuilo & McSweeney (Marascuilo & McSweeney 1977 : 147-151)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย